

Rapport

h2>Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie te Arnhem de sepotbeslissing in zijn strafzaak, voor wat betreft de vermeende verkrachting in zijn woning, heeft gemotiveerd met de sepotcode 02 in plaats van de sepotcode 01.

BEoordeling

Toedracht

1. Verzoeker werd medio juni 2005 aangehouden door de politie omdat tegen hem aangifte was gedaan door een collega van afgedwongen seksuele contacten in de ochtenduren van 1 januari 2005. Aangeefster (hierna: A) had de politie verteld dat zij na de jaarwisseling met verzoeker en enkele anderen naar een discotheek was geweest waar verzoeker haar had betast. Later in de nacht was men teruggegaan naar de woning van verzoeker. Daar had hij weer aan haar gezeten en bij vertrek had verzoeker haar tegen de muur gedrukt en een tongzoen gegeven, aldus A.

Verzoeker werd verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen en verkrachting en voor verhoor ingesloten. Hij ontkende de beschuldigingen. In het kader van het politieonderzoek werden enkele getuigen gehoord.

Verzoeker ontving eind november 2005 bericht dat de zaak was geseponeerd wegens onvoldoende wettig en overtuigend bewijs, sepotcode 02 (Zie Achtergrond, nr. 2.).

2.1 Verzoekers advocaat deed op 5 januari 2006 een schriftelijk en gemotiveerd verzoek aan het arrondissementsparket Arnhem om de sepotcode 02 te wijzigen in sepotcode 01. Immers, een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit ontbrak ten tijde van de aanhouding en/of later is de verdenking weggenomen, aldus de advocaat.

2.2 Bij brief van 15 maart 2006 wees officier van justitie V. het verzoek gedeeltelijk toe. Zij onderscheidde twee incidenten. Voor wat betreft het eerste incident (in de discotheek) was de officier van mening dat:

"het onderzoek geen redelijk vermoeden van schuld van (verzoeker; N.o.) heeft opgeleverd. Gelet op de getuigenverklaringen die spreken over het drugsgebruik door (A; N.o.) (op eigen initiatief) en haar gedrag in (naam discotheek; N.o.) ben ik van oordeel dat dit incident de sepotcode 01 verdient. (A; N.o.) is door de politie op (...) november 2005 geconfronteerd met de tegenstrijdigheden tussen haar aangifte en de getuigen- en verdachtenverklaringen. Zij had daar niets op te zeggen."

De officier omschreef het tweede incident als de zoen en het betasten in de woning (van verzoeker). Zij oordeelde dat:

"er onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voorhanden is gekomen. Er is een tongzoen gegeven, en onduidelijk is of dit onverhoeds en dus gewelddadig heeft plaatsgevonden of dat het in de sfeer van grensoverschrijdend (maar geen strafbaar) gedrag geplaatst moet worden. De sepotcode 02 is voor dit incident op zijn plaats."

2.3 De politie schreef verzoeker op 26 april 2006:

"De politie heeft besloten dat voor dit feit geen proces-verbaal zal worden ingezonden naar het Openbaar Ministerie. De reden hiervoor is dat u achteraf gezien ten onrechte als verdachte voor wat betreft dit feit in (de discotheek, N.o.) bent aangemerkt. Uw gegevens zullen voor wat betreft dit feit uit de politieadministratie worden verwijderd. Dit is sepotcode 01. Voor wat betreft hetgeen in uw woning zou zijn gebeurd is er onvoldoende bewijs. Dit is sepotcode 02."

3. Verzoekers advocaat diende op 6 juni 2006 een klacht in bij het arrondissementsparket te Arnhem. Zij was het niet eens met het toekennen van code 02 voor hetgeen in de woning zou zijn voorgevallen en verzocht toekenning van code 01. Zij voerde daartoe in grote lijnen dezelfde argumenten aan als in de brief van 5 januari:

- A was onder invloed van het medicijn Prozac, alcohol en harddrugs;
- A heeft zodanig leugenachtige en tegenstrijdige verklaringen afgelegd dat voor het gebeuren in de discotheek sepotcode 01 is toegepast;
- het is fysiek onmogelijk dat verzoeker A een tongzoen heeft opgedrongen, omdat A langer en zwaarder is dan verzoeker;
- verzoeker en A hebben op 7 en 10 januari 2005 naar tevredenheid samengewerkt op de werkvloer en grapjes gemaakt;
- andere gasten in de woning waren dichtbij de hal waar A en verzoeker korte tijd samen waren geweest, maar hebben niets gemerkt.

De advocaat verzocht om toezending van het onderzoeksdossier voor het geval het verzoek zou worden afgewezen.

4. Bij brief van 10 november 2006 liet officier van justitie B. verzoeker weten van oordeel te zijn dat de nadere sepotbeslissing terecht en op goede grond was genomen. Voorafgaande aan de aanhouding waren zeven getuigen gehoord. Op basis van de aangifte en deze verklaringen kon volgens de officier van justitie op goede grond een verdenking inzake verkrachting worden aangenomen. Naast de gedetailleerde aangifte waren er immers enkele verklaringen van horen zeggen en verklaringen die bevestigden dat verzoeker en A zich enige tijd samen in de gang van de woning van verzoeker hadden bevonden. Dat leverde feiten en omstandigheden op waardoor verzoeker volgens de

officier van justitie als verdachte kon worden aangemerkt. Dat er uiteindelijk onvoldoende bewijs was om tot vervolging over te gaan deed niets af aan de gefundeerdheid van de verdenking destijds.

Verzoeker wendde zich daarop tot de Nationale ombudsman.

Standpunt minister van Justitie, respectievelijk verzoeker

5. In het kader van zijn onderzoek vroeg de Nationale ombudsman aan de minister van Justitie een reactie op de klacht van verzoeker. De minister ging in op de criteria voor

toepassing van sepotcode 01. Onder verwijzing naar twee beslissingen van de Hoge Raad in civiele procedures merkte hij op "dat in de rechtspraak wordt aangenomen dat iemand ten onrechte als verdachte is aangemerkt als ten opzichte van de verdachte nimmer een redelijk vermoeden van schuld heeft bestaan of uit het strafdossier van de onschuld van verdachte blijkt." Deze laatste variant omschreef de minister als die waarin de betrokkene aanvankelijk op goede gronden werd aangemerkt als verdachte, maar waarin achteraf wordt vastgesteld dat die gronden niet langer de verdenking rechtvaardigen. "Hiervoor is nodig dat achteraf uit het strafdossier de onschuld van verdachte blijkt, bijvoorbeeld doordat in het dossier is terug te vinden dat het gaat om een valse aangifte of sprake is van een persoonsverwisseling. In zo'n situatie komt het oorspronkelijke vermoeden van schuld geheel te vervallen", aldus de minister.

6. Over de concrete casus schreef de minister van Justitie dat de verdenking van het strafbare feit in de woning was gebaseerd op de verklaring van aangeefster, die ondersteund werd door getuigenverklaringen. Daarbij waren er getuigen die verklaard hadden over feiten en omstandigheden die zij zelf hadden waargenomen ('directe' getuigenverklaringen). Deze getuigenverklaringen bevestigden dat verzoeker en aangeefster zich enige tijd samen in de gang hadden bevonden. De minister baseerde zich verder op een verklaring van een getuige (hieronder: X; N.o.) die over het incident had gehoord van iemand anders. Deze getuige was bij een gesprek aanwezig geweest tussen aangeefster en verzoeker nadat het vermeende tweede incident had plaatsgevonden ('de-audit'-verklaring). Deze getuige had verklaard, evenals aangeefster, dat verzoeker zijn excuses had aangeboden omdat hij teveel drugs had gebruikt en zodoende dingen had gedaan die hij normaal nooit zou doen.

De minister liet weten dat enkele getuigenverklaringen 'de-audit' onderdelen bevestigen van het feit zoals het strafbaar is gesteld. "Een getuige 'de-audit' verklaart dat verzoeker aangeefster in de hal van zijn woning had vastgepakt en aangeefster tegen haar wil had gekust. Een andere getuige 'de-audit' heeft verklaard dat verzoeker aangeefster tegen haar wil een tongzoen probeerde te geven en aangeefster tegen de muur had gedrukt.

Omdat er geen 'directe' getuigenverklaring is die de gedraging zoals strafbaar gesteld in artikel 242 van het Wetboek van Strafrecht (Sr) (zie Achtergrond, nr. 1.; N.o.) ondersteunt, had de officier van justitie de zaak geseponneerd", zo liet de minister weten.

"Een verklaring van aangeefster, ondersteund door enkel 'de-audit' verklaringen is namelijk onvoldoende om wettig en overtuigend te kunnen bewijzen dat verzoeker het strafbare feit heeft begaan. Er zijn echter geen redenen om aan te nemen dat verzoeker, achteraf gezien, ten onrechte als verdachte is aangemerkt. In tegenstelling tot feit 1 zijn er geen getuigenverklaringen die op cruciale punten een tegenstrijdigheid aangeven in de verklaring van aangeefster", aldus de minister.

De minister achtte de klacht ongegrond.

7. In een reactie op deze brief van de minister wijst de advocaat van verzoeker erop dat de minister wederom niet ingaat op de door haar aangevoerde argumenten. Bovendien wijst zij erop dat Justitie dan wel stelt dat er geen getuigenverklaringen zijn die op cruciale punten een tegenstrijdigheid aangeven in de verklaring van de aangeefster, maar dat dit zonder dossier niet kan worden getoetst.

Dossier van het opsporingsonderzoek

8.1. De politie heeft op 18 januari 2005 een intakegesprek gevoerd met A. Daarvan is een beknopt proces-verbaal van bevindingen opgemaakt. A heeft toen gezegd aangifte te willen doen. Deze is op 21 februari opgenomen. A's verklaring is vastgelegd in een uitvoerig proces-verbaal (10 blz.) dat op 11 maart is afgesloten. Het dossier bevat voorts een ongedateerd, door A opgesteld "Verslag van de gebeurtenissen tussen en rondom collega (naam verzoeker, N.o.) en mij".

De belangrijkste onderwerpen uit deze stukken zijn:

- A's relaas van de gebeurtenissen op 1 januari 2005;
- A's weergave van een gesprek op 5 of 6 januari 2005 in de woning van verzoeker;
- gesprekken op het werk hierover en de consequenties voor het werk;
- opmerkingen over de persoon van verzoeker, zijn alcohol- en drugsgebruik en zijn reputatie inzake seksuele contacten.

8.2. A's verhaal luidt - samengevat- als volgt.

Verzoeker, een collega, heeft haar overgehaald om met nieuwjaar mee te gaan naar een discotheek. Ze is daar met enige familie en kennissen van verzoeker naar toegegaan vanuit verzoekers huis. Daar had verzoeker XTC en alcohol gebruikt en ook aan A alcohol aangeboden, terwijl hij wist dat ze dat niet drinkt in verband met medicijngebruik. In de

disco voelde zij zich al snel niet lekker en had hoofdpijn. Verzoeker heeft haar toen een pilletje gegeven (naar hij zei tegen de hoofdpijn) en later gedwongen cola te drinken. Zij voelde zich nog misselijker, moest overgeven en wilde naar huis. A is buiten bewustzijn geraakt en toen ze weer bijkwam lag verzoeker op haar, maakte neukende bewegingen, masseerde/betastte haar borsten. Verzoekers vriendin was hierbij geweest maar had niet ingegrepen.

Toen de disco dichtging is het gezelschap naar verzoekers huis gereden en ze hebben nog een tijdje in de woonkamer gezeten. Verzoeker liet A daar een lade zien met allerlei drugs en attributen en bood haar en andere gasten daarvan een en ander aan. Ze weigerde, heeft weer overgegeven. Verzoeker is bij haar komen zitten en heeft haar geaaid. A wilde naar huis. Toen ze in de hal haar vest pakte, heeft verzoeker haar tegen de muur gedrukt, haar kruis en borsten betast, haar hoofd naar beneden getrokken en haar getongzoend. Ze wist zich los te rukken en is het huis uitgerend. Ze is gaan slapen en toen ze na enkele uren wakker werd, realiseerde ze zich wat er was gebeurd: verzoeker had eerst met een pilletje en daarna met een drug in de cola geprobeerd A te drogeren om een sexavontuur met haar te hebben.

Later die dag belde verzoeker haar op en bood excuses aan. A sprak ook met verzoekers partner, die A vroeg langs te komen om alles uit te praten. Kort daarna belde A een bevriende collega, X, op en vertelde in grote lijnen wat haar was overkomen. Samen zijn ze in de eerste week van januari gegaan bij verzoeker en zijn partner. A vond het gesprek "schokkerend en walgelijk". Verzoeker gaf toe dat hij eerst XTC en daarna, in de cola, de drug GHB had toegediend en ook dat hij uit was op sex, aldus A. Op de vraag van X aan verzoekers partner of zij niets in de gaten had, vertelde deze dat verzoeker en zij nu eenmaal een losbandig sexleven hebben en zelf een avontuurtje wel had zien zitten. Volgens A had de partner ook gezegd dat ze voor verzoeker op de uitkijk had gestaan toen A in de disco op de bank lag.

9.1. X werd begin mei 2005 door de politie gehoord en verklaarde over het gesprek in de eerste week van januari als volgt.

Verzoeker vertelde dat hij te veel drugs had gebruikt de vorige avond, waardoor hij dingen had gedaan die hij normaal nooit zou doen. Toen X hem vroeg wat er in de disco was gebeurd, vertelde hij dat A niet lekker was geworden en hij haar had gemasseerd. Verzoekers partner vertelde dat verzoeker aan A's borsten had gezeten. In de woning had hij haar ook gestreeld. De partner wist niet of A dit wilde of niet. Verzoeker zei steeds sorry, aldus X.

9.2. In april en mei 2005 heeft de politie nog twee andere personen verhoord die niet zelf bij de gebeurtenissen in de nieuwjaarsnacht aanwezig waren geweest, maar die vertelden wat ze daarover van A hadden gehoord. In die maanden werden voorts een beveiliging van

de disco en een collega van verzoeker en A (die in de disco was geweest) gehoord.

10. Verzoeker is medio juni 2005 aangehouden en enkele malen verhoord. Hij ontkende de misdrijven waarvan hij werd beschuldigd. Hij is daarbij geconfronteerd met de verklaring van A en van X.

Volgens verzoeker is de nieuwjaarsnacht als volgt verlopen.

Hij heeft voor vertrek naar de disco XTC genomen; A. vroeg hem om of zij het ook eens kon proberen. Hij heeft haar een pilletje gegeven, zij heeft dat waarschijnlijk ingenomen. In de disco voelde A zich niet goed. Verzoeker en zijn partner hebben haar water en cola te drinken aangeboden, bij de EHBO van de disco om aspirine gevraagd maar niet gekregen, met ijsblokjes gekoeld, aangeboden haar naar huis te brengen, maar ze wilde niet. Ze heeft tegen verzoeker geleund en hij heeft (vanwege de hoofdpijn) haar hoofd gemasseerd.

Hij heeft haar geen drugs opgedrongen, deze niet in haar drinken gedaan, en heeft thuis geen la met drugs, heeft haar ook daar geen drugs aangeboden. Hij heeft haar niet betast: niet in de disco, niet in zijn woning. Hij dacht dat A hem bij vertrek uit zijn huis een zoen op de wang ten afscheid wilde geven, maar zij tongzoende hem en toen heeft hij meegedaan. Hij vond dat laatste "niet kunnen" in de relatie tot zijn partner, en had evenals die partner er behoefte aan dat uit te praten. A heeft hem niet weggeduwd of geschreeuwd of zo.

In het gesprek enkele dagen later met zijn partner, A en haar vriendin X, hebben verzoeker en A zich beiden verontschuldigd voor wat er was gebeurd. Die verontschuldigungen waren met name gericht aan de partner. Samen is de conclusie getrokken dat wat gebeurd was niet had mogen gebeuren. Verzoeker heeft niet in dat gesprek, zoals A beweert, gezegd dat hij uit was op een triootje met A of X.

11. Tijdens de inverzekeringstelling van verzoeker zijn zijn partner en haar dochter als getuigen gehoord. Zij zijn in de nieuwjaarsnacht veel in het gezelschap van verzoeker en A geweest en voor zover zij hebben gezien hoe verzoeker en A zich (ten opzichte van elkaar) hebben gedragen, verklaren zij in lijn met wat verzoeker heeft verteld. Het gaat om punten als de belangstelling van A voor XTC-pillen vóór vertrek naar de discotheek, over het onwel worden van A, de geboden hulp en het masseren in de disco, het samenzijn in de woonkamer na terugkeer uit de disco. De partner heeft niets gezien van het afscheid tussen verzoeker en A op de gang. De dochter heeft (toen ze even naar het toilet ging) A naar buiten zien lopen en gedag horen zeggen. Tenslotte sluit de verklaring van de partner over het gesprek met A en X in de eerste week van januari aan bij die van verzoeker.

12. Het dossier van het politieonderzoek bevat geen informatie uit de periode eind juni tot en met oktober 2005. Kennelijk zijn de andere mensen die na terugkeer uit de discotheek in de woonkamer van verzoeker hebben verbleven, niet gehoord naar aanleiding van wat A

over dat samen zijn heet verklaard.

Medio november 2005 heeft de politie na overleg met officier van justitie W. gesproken met A. Het proces-verbaal dat daarvan is opgemaakt, vermeldt dat de aangifte en de getuigenverklaringen en de verdachtenverhoren met A zijn doorgenomen en dat zij is geweest op de tegenstrijdigheden tussen de aangifte en de (andere) verklaringen. Zij kon daarvoor geen verklaring geven en had, toen zij met de tegenstrijdigheden werd geconfronteerd, geen enkel verweer, aldus de verbalisanten.

In het dossier zit een sepotformulier van de politie d.d. 28 november 2005 waarop staan vermeld de personalia van verzoeker en de relevante strafbepalingen: artikel 242 en 246 Sr. In een opsomming van sepotgronden is aangekruist: " 02 Geen wettig bewijs". In de rubriek "Eventuele toelichting " staat: "I.o.m. OVJ mevrouw (V, N.o.): sepot 02 op 03-11-05. Eindgesprek met AAB heeft plaatsgevonden."

De politie heeft verzoeker op 28 november 2005 geïnformeerd over het sepot en de code 02. De brief vermeldt dat verzoeker door de politie is gehoord wegens verkrachting en dat voor dit feit geen proces-verbaal zal worden ingezonden aan het Openbaar Ministerie. Als reden is genoemd dat er onvoldoende bewijs is van het feit waarvan hij werd verdacht.

13. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Aan dit vereiste en in het licht van de toelichting bij de sepotcodes 02 en 01 toetst de Nationale ombudsman de motivering

van de officier van justitie om bij afhandeling van de zaak tegen verzoeker sepotcode 02 toe te kennen voor zover de verdenking het gebeuren in de woning betrof.

14. De brief van de officier van justitie van 15 maart 2006 geeft verzoeker weinig en onvoldoende verklaring voor het feit dat de sepotbeslissingen ten aanzien van de twee beschuldigingen van strafbaar gedrag van verzoeker in de nieuwjaarsnacht verschillend uitvallen. Terwijl verzoekers advocaat erop heeft gewezen dat A zowel in de discotheek als in de woning onder invloed was van Prozac, alcohol en harddrugs, heeft de officier van justitie het drugsgebruik alleen aangevoerd als argument om ten aanzien van het gebeuren in de discotheek sepotcode 01 toe te passen, niet voor hetgeen aansluitend in de woning zou zijn voorgevallen. Het tweede argument, de tegenstrijdigheden tussen de aangifte en de getuigen- en verdachtenverklaringen, geldt ook voor de aangifte en overige verklaringen betreffende de gebeurtenissen in de woning. Op alle punten: het betasten in de woonkamer, het betasten in de hal en het zoenen bij vertrek, lopen de aangifte, de verklaring van de verdachte en die van de getuigen uiteen. Verder lijkt een derde zelfstandig argument van de officier van justitie te zijn dat toen A werd geconfronteerd met de tegenstrijdigheden zij daar niets op had te zeggen. Officier van justitie V noemt dat alleen in verband met de gebeurtenissen in de disco, maar het proces-verbaal van het slotgesprek met A bevat geen enkele aanwijzing dat de politie haar alleen heeft

geconfronteerd met tegenstrijdigheden in de lezingen over wat in de disco is gebeurd.

Nu de aangedragen argumenten opgaan voor alle aspecten van de verdenking, ontbreekt een deugdelijke onderbouwing van de beslissing om de aangifte van delicten in de woning op een andere grond te seponeren, dan die betreffende delicten in de discotheek.

15. Ook de toelichting van het Openbaar Ministerie in de brief van 11 november 2006 vormt geen toereikende verklaring voor het verschil in benadering. Deze toelichting beperkt zich in feite tot onderbouwing van de beslissing om verzoeker ten tijde van de aanhouding aan te merken als verdachte (van het afdwingen van een tongzoen in de woning). Waar het echter om gaat, is een beoordeling van de situatie ruim vijf maanden later, toen inmiddels ook verzoeker en nog twee getuigen waren gehoord, wat een heel ander licht wierp op de beschuldigingen van A. Bovendien gaat de officier van justitie niet in op de argumenten die door verzoekers advocaat zijn aangedragen. Kortom, de officier van justitie heeft ook in tweede instantie geen begrijpelijke uitleg gegeven voor het verschil in beoordeling van het eerste (in de discotheek) en het tweede (in de woning) incident.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk voor zover het betreft de motivering door de officier van justitie van de sepotgrond (betreffende het tweede incident).

16. Deze conclusie geeft aanleiding tot het doen van een aanbeveling met de strekking dat het arrondissementsparket Arnhem, althans het Openbaar Ministerie een nieuwe beslissing neemt op het verzoek om ook voor het sepot ter zake gebeurtenissen in de woning van verzoeker code 01 toe te passen.

Met het oog op de besluitvorming en naar aanleiding van de reactie van de minister van justitie op de klacht merkt de Nationale ombudsman nog het volgende op.

17. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft de minister van Justitie het toepassingsgebied van code 01 uiteengezet (zie hiervoor nr. 5.). Daarvan is hier vooral van belang dat in situaties waarin aanvankelijk wel voldoende grond voor verdenking was, sepotcode 01 volgens de minister slechts aan de orde is wanneer uit het opsporingsonderzoek is gebleken dat de verdachte onschuldig is. De minister verwijst naar arresten van de Hoge Raad over civiele aansprakelijkheid van justitie voor schade die is ontstaan bij strafvorderlijk optreden. Bij beoordeling achteraf is het criterium voor aansprakelijkheid dat uit het strafdossier de onschuld van de verdachte blijkt.

De Nationale ombudsman merkt op dat deze rechtspraak geenszins dwingt tot het overnemen van deze maatstaf bij bepaling van de reikwijdte van de sepotgrond "ten onrechte als verdachte vermeld". Deze uitleg lijkt ook geen gemeengoed te zijn binnen het Openbaar Ministerie; de Nationale ombudsman stuit van tijd tot tijd op beslissingen van officieren van justitie over het al dan niet toekennen van sepotcode 01 waarin kennelijk een minder streng criterium wordt gehanteerd. De brief van 15 maart 2006 in deze zaak (zie

hiervoor nr. 2.) is daarvan in feite een voorbeeld. Tenslotte is het vereiste van gebleken onschuld niet vermeld in de (verschillende versies van) de Instructie sepotgronden of de Aanwijzing gebruik sepotgronden uit 2008.

Daarentegen is in de Aanwijzing gebruik sepotgronden van 10 augustus 2009 (zie Achtergrond, nr. 2.) aan de toelichting bij code 01 toegevoegd dat die code moet worden gebruikt wanneer het opsporingsonderzoek heeft geleid tot het resultaat dat *voldoende aannemelijk* is geworden dat de verdachte onschuldig is aan het feit waarop de verdenking betrekking had. Het is een goede zaak dat het College van procureurs-generaal aldus iets meer duidelijkheid heeft gegeven over de situaties waarin code 01 van toepassing is.

18. Voor de te nemen beslissing over de zaak van verzoeker betekent dit dat code 01 in aanmerking kan komen ook zonder dat uit het opsporingsonderzoek blijkt van verzoekers onschuld betreffende misdrijven in de woning. Gezien voorts de kanttekeningen bij de eerder door het Openbaar Ministerie te Arnhem gegeven beslissing, kan de Nationale ombudsman zich moeilijk een motivering voorstellen die een beslissing kan dragen waarbij sepotcode 02 wordt gehandhaafd.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de officier van justitie te Arnhem is gegrond, wegens schending van het motiveringsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de minister van Justitie in overweging een nieuwe beslissing te (laten) nemen op het verzoek om ook voor het sepot ter zake het gebeuren in de woning code 01 toe te passen, en daarbij de overwegingen van de Nationale ombudsman in acht te nemen.

Onderzoek

Op 8 november 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Q, ingediend door mevrouw mr. M.J.R. Roethof, advocaat te Arnhem, met klachten over het Openbaar Ministerie, arrondissementsparket te Arnhem. Naar aanleiding van een intakegesprek begin 2008 is één concrete klacht omschreven betreffende een gedraging van de officier van justitie te Arnhem. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

Bij opening van het onderzoek in maart 2008 heeft de Nationale ombudsman aan de minister van Justitie verzocht hem het (onderzoeks)dossier toe te sturen waarop de sepotbeslissing is gebaseerd. In eerste instantie heeft de minister, onder verwijzing naar

de omstandigheid dat het strafdossier zeer gevoelige informatie bevat, volstaan met een omschrijving van enkele verklaringen in het dossier. Uiteindelijk is in juli 2009 een kopie van het volledige dossier verstrekt. Daarbij heeft de minister verzocht de stukken - met uitzondering van die betreffende verhoren van verzoeker - niet ter kennis van verzoeker te brengen. De Nationale ombudsman heeft dit verzoek ingewilligd.

De minister van Justitie heeft op verzoek van de Nationale ombudsman op de klacht gereageerd. De advocaat van verzoeker heeft deze reactie van commentaar voorzien. Daarnaast werd twee betrokken officieren van justitie te Arnhem de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De advocaat van verzoeker berichtte dat het verslag haar geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van het Openbaar Ministerie gaf aanleiding het verslag te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Politiedossier betreffende het onderzoek naar aanleiding van de aangifte van A tegen verzoeker.

Brief van verzoekers advocaat gericht aan het arrondissementsparket Arnhem van 5 januari 2006.

Reactie van het arrondissementsparket Arnhem gericht aan verzoeker van 15 maart 2006.

Kennisgeving politiesept van het betrokken politiekorps gericht aan verzoeker van 26 april 2006.

Brief van verzoekers advocaat gericht aan het arrondissementsparket Arnhem van 6 juni 2006.

Reactie van het arrondissementsparket Arnhem gericht aan verzoeker van 10 november 2006.

Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 7 november 2007.

Standpunt van de minister van Justitie van 16 mei 2008 op de klacht van verzoeker na opening van het onderzoek door de Nationale ombudsman.

Reactie van verzoeker bij brief ontvangen op 17 juni 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht

Artikel 242

"Hij die door geweld of een andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid iemand dwingt tot het ondergaan van handelingen die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt als schuldig aan verkrachting gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie."

In rechterlijke beslissingen is uitgemaakt dat onder "seksueel binnendringen van het lichaam" valt het geven van een tongzoen.

Artikel 246

"Hij die door geweld of een andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid iemand dwingt tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen, wordt, als schuldig aan feitelijke aanranding van de eerbaarheid gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie."

2. Sepot door het Openbaar Ministerie

Ten tijde van de sepotbeslissing betreffende verzoeker was voor het Openbaar Ministerie de Instructie sepotgronden 1999 van kracht. Daarin staan onder meer de volgende sepotgronden en -codes:

"01-06 Technische sepots

Toelichting

01 ten onrechte als verdachte vermeld

Iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van (administratieve) fouten van politie of parket, dan wel omdat op het moment van inboeking nog niet vast stond wie als verdachte moest worden beschouwd, dan wel omdat later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse

aangifte e.d.

02 onvoldoende bewijs

hieronder valt onvoldoende of niet overtuigend bewijs. ..."

Op 10 augustus 2009 heeft het College van procureurs-generaal een vernieuwde Aanwijzing gebruik sepotgronden vastgesteld. Daarin is bij code 01 de volgende toelichting opgenomen:

"iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van persoonsverwisseling, bij administratieve fouten van politie of parket (verkeerde inboeking) of wanneer op een andere wijze later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse aangifte.

deze sepotgrond dient (ook) gebruikt te worden voor die gevallen waarin aanvankelijk een verdenking op - op zichzelf - goede gronden is gerezen, maar nadien het opsporingsonderzoek heeft geleid tot het resultaat dat voldoende aannemelijk is geworden dat de verdachte onschuldig is aan het feit waarop de verdenking betrekking had."

3. Wetboek van Strafvordering

Artikel 27

"1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit.

2. Daarna wordt als verdachte aangemerkt degene tegen wien de vervolging is gericht.

3. ..."